

PLAVECKÁ VÝKONNOST UCHAZEČŮ O STUDIUM TĚLESNÉ VÝCHOVY NA PEDAGOGICKÉ FAKULTĚ UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE V LETECH 1990 – 2010

SWIMMING PERFORMANCE OF APPLICANTS TO PHYSICAL EDUCATION AT PEDAGOGICAL FACULTY OF CHARLES UNIVERSITY IN PRAGUE 1990 – 2010

B. Chrzanowská,¹ L. Kašpar² & J. Suchý³

¹Univerzita Karlova v Praze, Fakulta tělesné výchovy a sportu, Katedra plaveckých sportů

²Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, Katedra tělesné výchovy

³Univerzita Karlova v Praze, Fakulta tělesné výchovy a sportu, Katedra pedagogiky, psychologie a didaktiky TV a sportu

---

ABSTRACT

This paper summarizes the results of the longitudinal monitoring of swimming performance of the candidates for study at the Faculty of Education of Charles University in Prague. The aim of the work was based on an analysis of the results of the swimming tests and their subsequent mathematical and statistical processing, all that to evaluate the changes in terms of changes in actual performance. The swimming test, based on many years of empirical research, is characterized by the length of the track 100 metres freestyle and obligatory jump start. The work follows from the results of similar surveys at universities in the Czech Republic and Slovakia, which have taken place in recent years. It was found out that the average swimming performance results of all applicants for study at Charles University in the years 1990 – 2010 had a slightly declining trend – the candidates swam slower. But for women this trend was not that noticeable; their performance had a constant or only slightly worsening outcome. The tendency of participants to swim slowly was more noticeable after 2005. Based on the results, we conclude that after 2005 worse swimmers participated in the entrance tests than in the previous years and that these applicants for studies at Charles University were the generation that suffered from qualitative changes in the organization of teaching of swimming during PE lessons at elementary schools in the Czech Republic after 1989.

Keywords: university; swimming test; average results; swimming performance

SOUHRN

Príspevek shrnuje výsledky longitudinálneho sledovania plavecké výkonnosti uchazečů o studium na PedF UK. Záměrem práce bylo, na základě analýzy výsledků plaveckých testů za období 20 let a jejich následného matematicko-statistického zpracování, vyhodnotit sledované období z hlediska změn aktuální výkonnosti. Plavecký test, je na základě mnohaletých empirických výzkumů charakterizován délkou tratě 100 metrů plavání volitelným způsobem a povinným startovním skokem. Práce navazuje na výsledky podobných šetření na vysokých školách v ČR a v SR, která byla uskutečněna v minulých letech. Bylo zjištěno, že průměrné výkonnostní výsledky plavání všech uchazečů o studium na PedF UK v průběhu let 1990 – 2010 měly mírně klesající tendenci – uchazeči plavali pomaleji. U žen uvedený trend byl méně výrazný než u mužů a lze hovořit spíše o konstantní nebo mírně se zhoršující výkonnosti. Tendence účastníků plavat pomaleji byla výraznější po roce 2005. Na základě zjištěných výsledků usuzujeme, že se přijímacího řízení po roce 2005 účastnili plavecky méně zdatní jedinci než v letech předchozích a že tito uchazeči o studium na PedF UK byli generací, kterou postihly po roce 1989 kvalitativní změny v organizaci plavecké výuky v rámci TV na ZŠ v ČR.

Klíčová slova: vysoká škola; plavecký test; průměrné výsledky; plavecká výkonnost

---

Úvod

Na pozadí dlouhodobě diskutovaných problémů týkajících se snižující úrovně tělesné zdatnosti považujeme za významné a trvale aktuální opakované testování a monitorování pohybových aktivit populace.

Z hlediska benefitů, které přináší kontakt s vodním prostředím a pohybové aktivity v něm, vnímáme plavání jako pohybovou činnost, jejíž uplatnění v životě člověka je zcela jedinečné a nezastupitelné. Pohybu ve vodě a dominantně plavecké lokomoci se lze věnovat v jakémkoliv věku. Ve smyslu zachování života je bezpečné zvládnutí vodního prostředí zásadní životní potřebou. I z tohoto důvodu je nutné zajistit v rámci celé společnosti, aby plavecká gramotnost obyvatel byla naprostou samozřejmostí.

Kvalita vzdělávání na základních a středních školách závisí na řadě faktorů. Rozhodujícím prvkem v zabezpečení kvalitního výchovně-vzdělávacího procesu na školách je učitel – odborník. V České republice musí zájemci o studium na vysokých školách pedagogického směru se zaměřením na tělesnou výchovu absolvovat, mimo jiné, v rámci přijímacích zkoušek také plavecké testy. Cílem talentových zkoušek z TV na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze je prověřit pohybové předpoklady budoucích studentů oboru TV. Od těchto studentů se očekává, že budou po absolvování pedagogické fakulty učit v praxi tělesnou výchovu na ZŠ či SŠ.

Znalost plavání bylo v minulosti vždy předpokladem a povinností každého vysokoškoláka. Plavecká gramotnost se na začátku studia ověřovala u všech studentů VŠ. Na fakultách s pedagogickým zaměřením se znalost plavání prověřovala již v rámci talentových zkoušek. Jedním ze způsobů, jak ověřovat změny v úrovni plavecké zdatnosti či výkonnosti vysokoškoláků, bylo vzájemně porovnávat výsledky plaveckých testů na vysokých školách. Proto také v minulosti různá šetření tohoto druhu byla organizována a výsledky publikovány.

Testování

Pro ověření motorických schopností a dovedností stanovili Blahuš a Měkota (1983) testy, z nichž pro potřeby plavání byl vždy nejvíce používaným test plavání 100 metrů volitelným plaveckým způsobem. Jako zásadní podmínky k vykonání testu byly definovány následující charakteristiky. Jako standardní prostředí byl uveden plavecký 50 m krytý bazén s vyznačenými dráhami, stopky, píšťalka. Ve většině případů se však provádí testování na 25 metrových bazénech z důvodu nízkého počtu dostupných 50 m bazénů v ČR. Na povel startéra testované osoby zaujmou startovní postavení a na znamení – krátký hvizd píšťalkou provedou startovní skok a snaží se co nejrychleji uplavat vzdálenost 100 m. Testu předchází plavecké rozcvičení a výklad, při němž je demonstrován plavecký start. Startovní skok se provádí z bloku podle pravidel sportovního plavání. Plavat musí nejméně dvě testované osoby současně, maximální počet plavců je dán počtem drah. Celou vzdálenost je nutno uplavat jedním způsobem, je možné volit kraul, prsa, motýlek, nebo znak – nikoli bok nebo znak soupaž. Není dovoleno střídát plavecké způsoby, zastavit se (na obrátce) ani se odrážet ode dna. Startovní povely a měření času se řídí pravidly sportovního plavání, předpokládá se ruční měření času na stopkách, testuje se pouze jednou. Zaznamenává se dosažený čas s přesností na 0,1 sekundy.

Dosavadní šetření

Pro orientaci v problematice sledování a hodnocení plavecké úrovně v ČR bylo účelné získat výsledky podobných šetření jiných fakult v letech minulých, na které uvedená práce navazuje.

V roce 1975 Měkota testoval motorické schopnosti a dovednosti kandidátů studia TV v ČSSR. Výsledky testu 100 metrů plavání na čas byly uvedeny jako orientační normativní údaje.

V roce 1986 se výzkum Koláře, Měkoty a Šorma zabýval pohybovou výkonností a tělesným rozvojem a v rámci uvedeného šetření se testovala plavecká výkonnost a pohybový rozvoj studujících VŠ v ČSSR. Ověřovala se motorická úroveň, výkonnost a plavecká zdatnost studentů VŠ. Z uvedeného celostátního šetření je pro tuto práci významné, že výsledky byly prezentovány nejen podle území a pohybové aktivity, ale také podle typu VŠ. „*Nejnižší výkonnost vykazují studenti pedagogických fakult. Tuto varovnou skutečnost podtrhuje i značný počet neplavců a slabých plavců mezi budoucími učiteli.*” (Šorm, 1989).

V roce 1994 Macejková na Slovensku provedla šetření, která sledovala plaveckou výkonnost uchazečů o studium na FTVŠ UK v Bratislavě v letech 1987 – 1993. Analýza výsledků proběhla na základě bodového ohodnocení časů. Možnostem objektivní komparace výsledků bránil rozdílný metodologický přístup.

V Plzni byla v letech 1972 – 1997 testována motorická výkonnost všech uchazečů o studium na Západočeské univerzitě. „Valachovič (1997) prokázal, že výkonnost uchazečů o studium tělesné výchovy na ZČU Plzeň při plavání 100 m na čas má od roku 1972 do roku 1997 trvale vzestupnou tendenci. Tento vzestup výkonnosti byl přičítán příznivému vlivu plavání na základních školách. Tyto závěry potvrzuje i naše zkušenost. Je to dáno i tím, že někteří uchazeči o studium trénují celý rok před přijímacími zkouškami.” (Motyčka, 1998).

V Prešově v roce 1993 Bebcáková publikovala průměrné výsledky plaveckého testu v rámci talentových zkoušek na pedagogickou fakultu v letech 1991 – 1993. Komparací byly zjištěny lepší průměrné výsledky mužů i žen na Pedf UK.

V roce 1997 Komeščík sledoval plaveckou úroveň v ČR a na základě testu 100 metrů plavání uvedl výsledky, které prokázaly nižší plaveckou úroveň v roce 1998 oproti roku 1994.

Chebeň (2001) analyzoval výkonnost uchazečů o studium TV na PF UKF (Pedagogická fakulta Univerzita Konštantína Filozofa) v Nitre. Talentovou přijímací zkouškou z plavání na uvedené fakultě byl test plavání 100 m se startovním skokem, přičemž prvních 50 metrů uchazeč plaval způsobem prsa a bez přerušení měl pokračovat způsobem kraul. Bodoval se čas i technika provedení.

Povinná změna způsobu během 100 m úseku je zcela specifická i náročná vzhledem k předepsanému pořadí volby plaveckého způsobu a brání jakékoliv další komparaci.

Veisová, Krajčovič (2003) informovali o monitorování plavecké výkonnosti studentů I. ročníku oboru TV na PF UKF v Nitre v letech 1999 – 2001. Motivem tohoto šetření bylo sledovat úroveň plavecké výkonnosti po dobu 3 let a na základě výsledků navrhnout určité změny v realizování přijímacích pohovorů a také ve způsobu hodnocení výkonnosti. Jednalo se o stanovení požadovaných limitů pro předmět plavání v celém období studia. Pro zjištění úrovně plavecké výkonnosti byly použity testy 50 m kraul, 50 m prsa a vytrvalostní plavání 5 minut volným způsobem na vzdálenost.

Výsledky Tomešové (2009) konstatovaly rostoucí tendenci výkonnosti uchazečů o studium na FTVS UK v letech 2004 – 2006.

Plavecká výuka

Vzhledem k uvedenému šetření, které zahrnuje období 20 let, bylo třeba také sledovat vývoj plavecké výuky v ČR a podrobněji uvést významné změny za období posledních desetiletí, neboť právě tyto faktory mohly mít vliv na případné změny v plavecké úrovni uchazečů o studium.

Plavání bylo u nás tradičně zařazováno do vzdělávacích programů základních škol. Od roku 1980 jako povinná součást učebních osnov tělesné výchovy pro I. stupeň základní školy, od roku 2005 pouze jako dobrovolná součást rámcových vzdělávacích programů jednotlivých základních škol.

Výsledky mezinárodního projektu COMPASS vykázaly vysoké procento nesportující mládeže (zvláště chlapců) v ČR (Karger, 2001) a zároveň upozornil na potenciální výskyt zdravotně rizikových faktorů.

Frömel (2001) registroval zámořské trendy v účasti a charakteru pohybových aktivit a upozornil na vysokou, ale zároveň snižující se účast v plavání a v dalších sportovních aktivitách spojených s vodním prostředím.

Tradiční systém plavecké výuky v rámci školní docházky v ČR byl ojedinělý ve srovnání s jinými evropskými státy Šťuvová (1998). Autorka připomněla, že po roce 1990, kdy nastal zlom v dotacích, a v některých oblastech zůstaly veškeré náklady na rodičích, sehrála význam APŠ, která sdružovala asi 80 plaveckých škol ze 120 tehdy existujících. Od té doby byly plavecké školy zřizovány buď školskými úřady, nebo pod TJ či majiteli bazénů. Zvyšující se procento tvořily soukromé plavecké školy. Jako důvody, proč některé ZŠ nezajišťovaly plavecký výcvik pro své žáky, uvedly Čechovská a Kazíková (2000) snížení počtu provozovaných bazénů a s tím spojenou horší dostupnost bazénů, nárůst finančních nákladů na realizaci plavecké výuky, organizační obsahové změny v realizaci plavecké výuky. Autorky provedly průzkum, jehož cílem bylo zjistit, zda změny, které nastaly v naší společnosti po roce 1989, měly zásadní vliv na plaveckou úroveň současných vysokoškoláků. Výzkum vycházel z faktu, že posluchači, kteří začali studovat VŠ v roce 1998, byli právě tou generací, kterou již postihly kvalitativní změny plavecké výuky v rámci TV na ZŠ. Proto také šetření předpokládalo, že plavecká úroveň u studujících vysokoškoláků v roce 1998/1999 bude nižší než v roce 1986, ve kterém proběhlo celostátní šetření G. Šorma. Tento předpoklad se nepotvrdil.

Benčuriková (2006) komentovala situaci po roce 1989, kdy se výrazně zhoršily podmínky pro zabezpečení plavecké výuky školní populace, což se odrazilo ve zhoršení plavecké výkonnosti a zvýšení rizika nárůstu neplavců. Zdůraznila vliv dynamických změn zevního prostředí na pohybový režim dětí, který se může projevit negativními důsledky s pozdějším časovým odstupem. Zároveň uvedla, že na Slovensku se věnuje nemalá pozornost sledování plavecké způsobilosti dětí, mládeže, ale i běžné populace a že monitorováním pohybové aktivity je potřeba upozornit na rizika deficitu pohybu a potřebu preventivně působit proti jejímu nepříznivému vlivu.

Je třeba také upozornit na souběžně se rozvíjející oblast předškolního plavání na rozvíjející se aktivity typu kojenecké plavání, baby plavání, organizace plavecké výuky dětí v mateřských školkách, plavání dětí s rodiči aj. Hochová (1998) potvrdila vznik mnoha plaveckých center v ČR, ale upozornila na rozdíly v úrovni poskytovaných služeb.

Na jedné straně jsou uvedené aktivity organizovány a vedeny s profesionálním přístupem, ale na druhé straně existují centra provozovaná zcela bez odborných znalostí pouze z hlediska „byznysu“. Úkolem Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy (PedF UK) je příprava učitelů pro všechny typy a stupně škol. PedF UK je nejstarší fakultou s oborem TV v ČR a také fakultou, která po dlouhou dobu organizuje talentové zkoušky zplavání bez zásadních změn v posuzovaných kritériích. Některé dílčí výsledky šetření byly součástí rigorózní práce obhájené na UK FTVS (Chrzanowská, 2015).

Metodika, výzkumný soubor, sběr dat

Výzkumný soubor tvořilo 2 092 uchazečů o prezenční formu studia TV na PedF UK. Z celkového počtu uchazečů bylo 991 žen a 1 174 mužů. Převážná většina uchazečů byla v době talentových zkoušek z TV studenty maturitních ročníků SŠ – tedy většinou ve věku do 20 let. Vzájemný poměr počtu žen a mužů byl často ovlivněn typy studijních oborů, které byly v daném roce otevřeny.

Pro vytvoření datové základny byla využita metoda kvantitativní obsahové analýzy dokumentu. Vzhledem k faktu, že veškeré originální dokumenty byly pořízeny v podobě rukopisů, bylo zapotřebí tyto podklady velmi pečlivě analyzovat a zpracovat. K vytvoření obsáhlé databáze a za účelem uspořádání souborů, jejich popis, sumarizaci a manipulaci byla použita metoda analýzy a syntézy. V případě této práce se jednalo o úplné šetření. Pro daný výzkum byla využita metoda matematicko – statistické analýzy pro kvantitativní interpretaci shromážděných dat.

Podle Hendla (2004) byly pro statistické zpracování dat, k usnadnění jejich vizuální analýzy a k celkovému posouzení datové konfigurace použity tabulky a grafy.

V případě některých grafů byly použity trendové křivky, které prezentují polynomicou regresi, kdy byly zadané hodnoty proloženy polynomem 2. stupně. K vytvoření tabulek a grafů byl využit program Open Office Calc. 3.2 a Microsoft Excel 2003. Datová reprezentace byla zpracována v relační databázi Oracle DB 11g Express Edition.

Metoda komparativní byla použita ke zjišťování rozdílných či shodných znaků ve výsledcích uvedeného šetření a některých již publikovaných výsledků jiných fakult v uplynulém období.

Výsledky

Na základě analýzy rukopisných záznamů bylo zjištěno, že v průběhu let 1990 – 2010 docházelo k výrazným změnám v počtech účastníků přijímacích zkoušek, které byly odrazem aktuální nabídky počtu a typu otevřených oborů v kombinaci s TV. O studium oboru TV v kombinaci s technickými předměty se vždy ucházeli více muži. Ženy projevovaly vyšší zájem o studium jazyků. Výjimečně vysoký počet uchazečů se dostavil ke zkouškám zplavání v letech 1990 a 1993. Vzájemný poměr počtu mužů a žen se v průběhu let měnil pouze třikrát ve prospěch žen. Výrazněji počet žen převyšoval počet mužů v roce 1990, kdy žen bylo o 39 více než mužů. Uvedené výsledky jsou odrazem zaměření otevřených oborů.

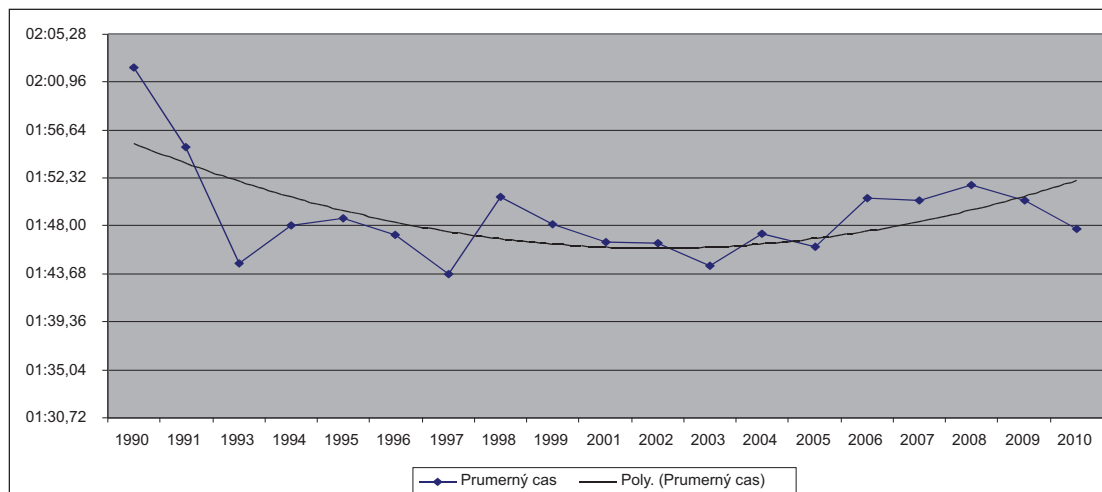
Graf 1 znázorňuje poměrně rozdílné výsledky dosažené v letech 1990 – 2010. Trendová křivka naznačila mírnou tendenci snižování výkonnosti v druhé polovině sledovaných let. Výsledné průměrné časy všech uchazečů se v průběhu let mírně zhoršovaly.

Trendová křivka viz. graf 1 naznačila mírnou tendenci snižování výkonnosti všech účastníků v druhé polovině sledovaných let. Proto byl vytvořen graf 2, kde nebyly záměrně započítané výsledky výborných průměrných dosažených časů v letech 1990 a 1991, aby bylo možno lépe vizualizovat výraznější změnu v trendu průměrného času po roce 1991. Graf 2 zobrazuje výraznější trendovou křivku oproti grafu 1 – průměrné dosažené časy na 100 m trati všech účastníků přijímacího řízení se po roce 1991

vruběhu let zhoršovaly – účastníci plavali pomaleji. Tendence účastníků plavat pomaleji byla výrazně viditelná také po roce 2005.

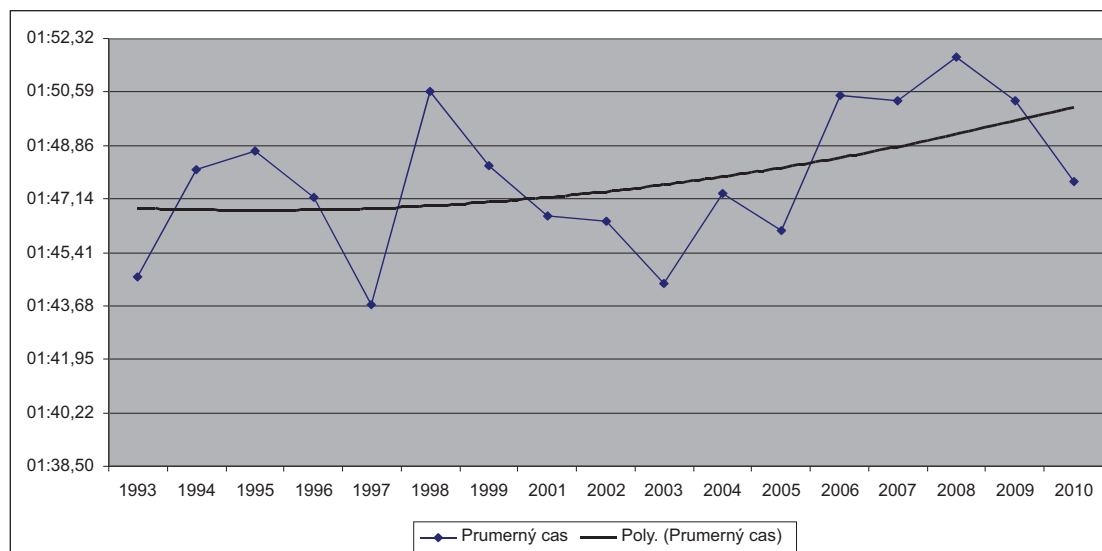
Graf 1./ Graph 1.

Průměrný dosažený čas všech účastníků (ženy i muži) v jednotlivých letech (trendová křivka je polynomická regrese 2. stupně)./ The average time achieved by all participants (women and men) in each year (trend curve is a polynomial regression grade 2).

Graf 2./ Graph 2.

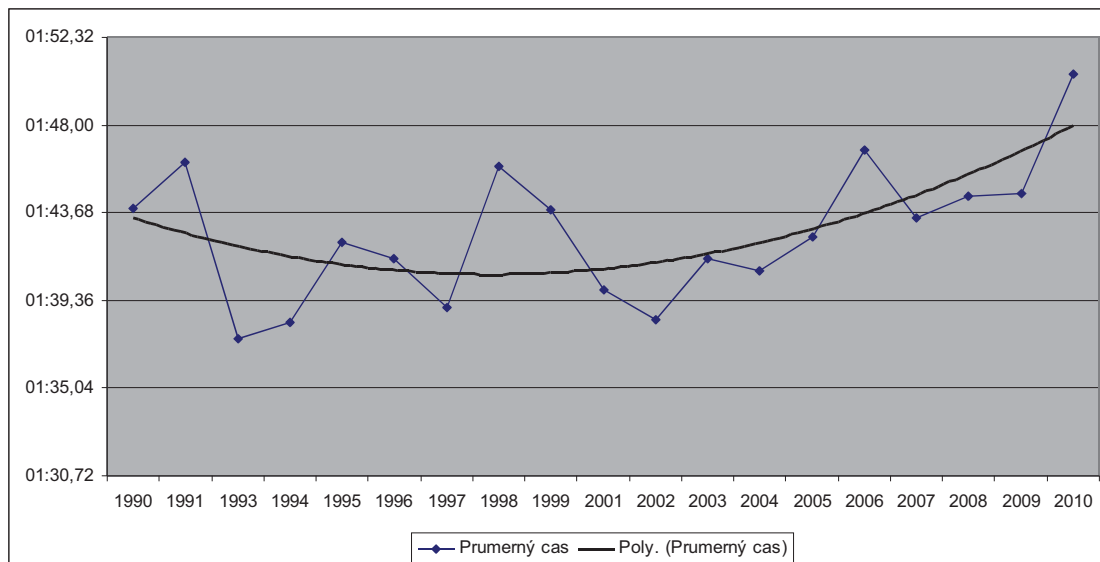
Průměrný dosažený čas všech účastníků (ženy i muži) v jednotlivých letech (bez roků 1990 a 1991) (trendová křivka je polynomická regrese 2. stupně)./ The average time achieved by all participants (women and men) in each year (excluding 1990 and 1991) (trend curve is a polynomial regression grade 2).

Grafy 3 a 4 vizualizují průměrné dosažené časy všech mužů – účastníků přijímacího řízení v jednotlivých letech a trend dosažených výsledků. Oba obrázky vyjádřily, že muži měli tendenci v průběhu let plavat pomaleji. Výrazněji se projevuje trendová křivka v grafu 4, kde nebyly záměrně započítané výkonnostně výjimečně dobré výsledky v roce 1990 a 1991.

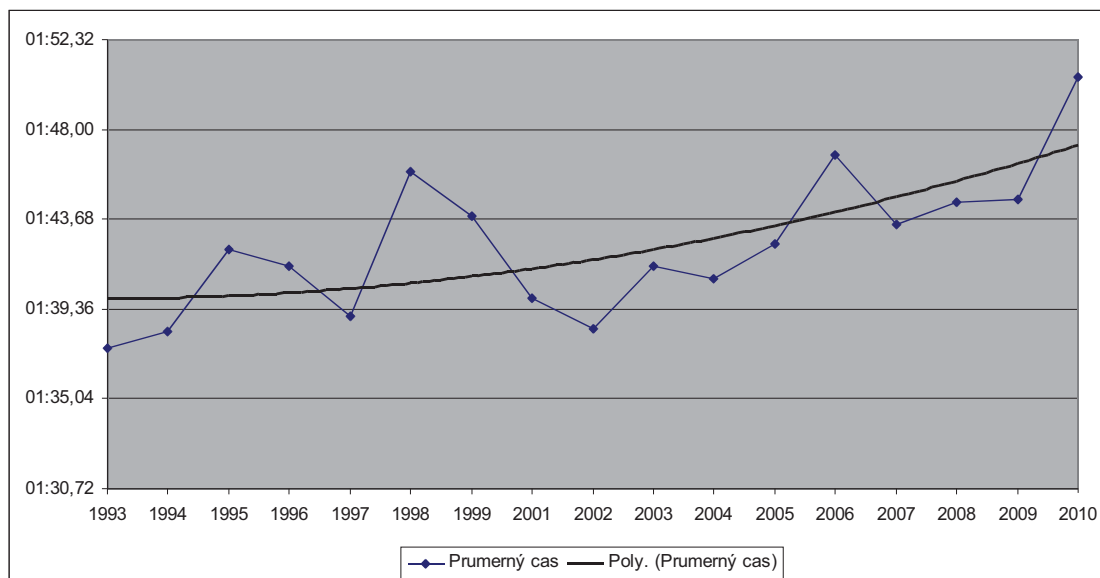
Graf 3./ Graph 3.

Průměrné dosažené časy všech mužů v jednotlivých letech (trendová křivka je polynomičká regrese 2. stupně)./ The times of the average of all men in each year (trend curve is a polynomial regression grade 2).

Graf 4./ Graph 4.

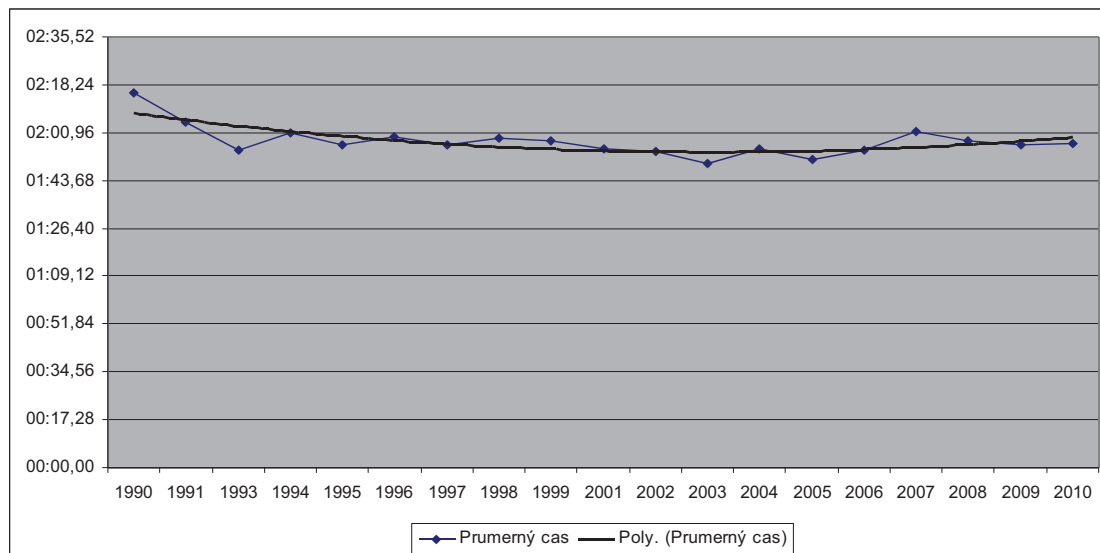
Průměrné dosažené časy všech mužů v jednotlivých letech bez let 1990, 1991 (trendová křivka je polynomičká regrese 2. stupně)./ The times of the average of all men in each year without the years 1990, 1991 (trend curve is a polynomial regression grade 2).

Na základě průměrných výkonnostních výsledků všech účastníků přijímacího řízení na PedF UK v letech 1990 – 2010 byly prokázány jednoznačné intersexuální rozdíly v plavecké výkonnosti mužů a žen, které odpovídají biologické diferenciaci obou pohlaví.

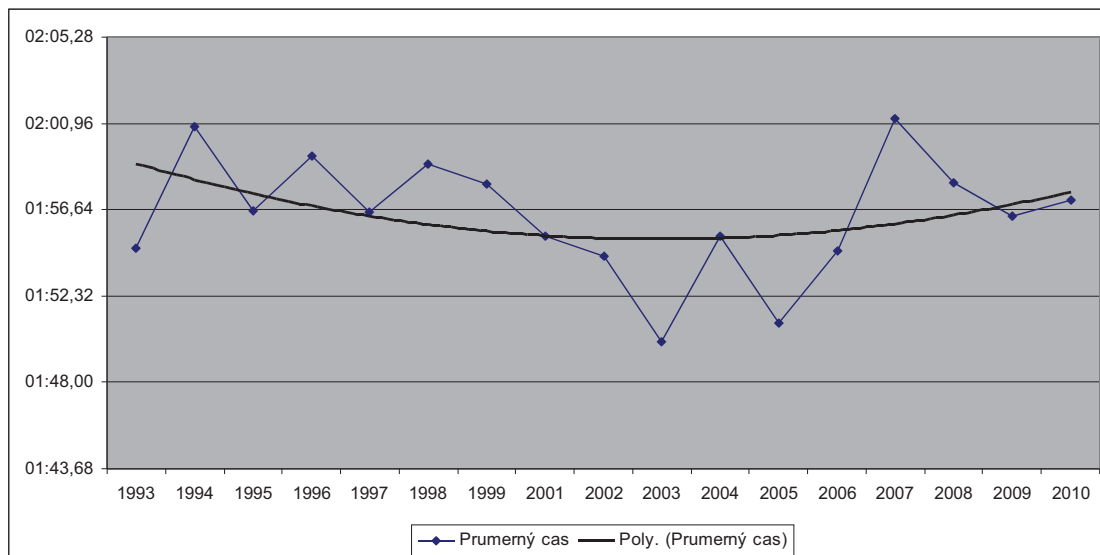
Graf 5./ Graph 5.

Průměrné dosažené časy všech žen v jednotlivých letech (trendová křivka je polynomičká regrese 2. stupně)./ The times of the average of all women in each year (trend curve is a polynomial regression grade 2).

Graf 6./ Graph 6.

Průměrné dosažené časy všech žen v jednotlivých letech bez let 1990, 1991 (trendová křivka je polynomičká regrese 2. stupně)./ The times of the average of all women in each year without years 1990, 1991 (trend curve is a polynomial regression grade 2).

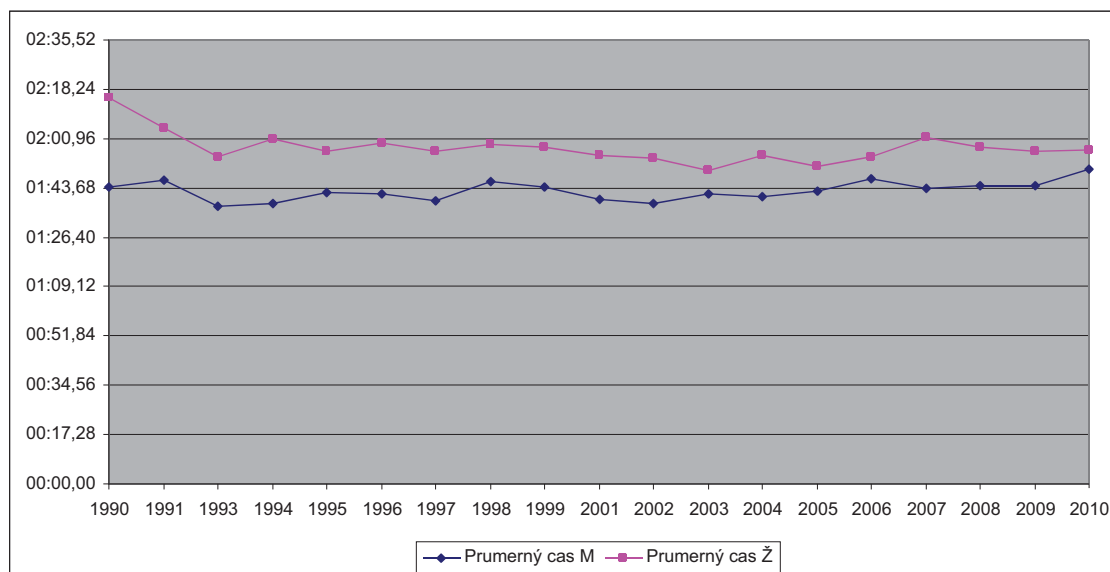

Graf 7 znázornil v případě žen celkem konstantní křivku. Muži měli tendenci zpomalovat a přibližovali se výkonnosti žen.

Graf 7./ Graph 7.

Porovnání průměrných výsledných časů mužů a žen v jednotlivých letech./ Comparing the resulting average times for men and women in each year.

Diskuse

K vizualizaci zhoršující se či zlepšující se výkonnosti studentů v průběhu let byly použity trendové křivky.

Z důvodu účasti vyššího počtu sportovních plavců v letech 1990 a 1991 byly vytvořeny graf 2, graf 4 a graf 6, kde nebyly záměrně započítány výsledky dosažených časů v letech 1990 a 1991, aby bylo možno výrazněji vizualizovat změnu v trendu průměrného času po roce 1991. Graf 1 znázornil výsledné průměrné časy všech uchazečů, které se v průběhu let mírně zhoršovaly – trendová křivka naznačila mírnou tendenci snižování výkonnosti všech účastníků v druhé polovině sledovaných let. V grafu 2 byla trendová křivka výraznější oproti grafu 1 – průměrné dosažené časy na 100 m trati všech účastníků přijímacího řízení se po roce 1991 v průběhu let zhoršovaly – účastníci plavali pomaleji. Stejný způsob znázornění byl použit v případě mužů i žen zvlášť. Graf 3 a graf 4 znázornily průměrné dosažené časy všech mužů v jednotlivých letech a trend dosažených výsledků. Oba grafy naznačily, že muži měli tendenci v průběhu let snižovat rychlost – plavali pomaleji.

V případě žen grafy 5 a graf 6 znázornily, že ženy měly tendenci v průběhu let také plavat pomaleji, ale uvedený trend nebyl tak výrazný jako u mužů, takže lze hovořit spíše o konstantním nebo mírně se zhoršujícím výsledku. Při vzájemné komparaci průměrných výsledných časů mužů a žen v průběhu let. Graf 7 znázornil v případě žen celkem konstantní křivku, zatímco muži měli tendenci zpomalovat a přibližovali se výkonnosti žen. Z hlediska výkonnosti bylo velmi zajímavé, že všechny grafy bez výjimky poukázaly na zhoršující se výsledky po roce 2005. Šetření zjišťovalo i počty zájemců o studium, kteří z nějakého důvodu nedokončili předepsanou trať, vždy šlo o jednotlivce. Důvodem byly: napití se (loknutí), křeče – často sehrálo roli pořadí ostatních disciplín (atletika, hry, gymnastika) a jejich vzájemný časový odstup v rámci organizace přijímacích zkoušek z TV, špatná příprava – volba technicky nezvládnutého plaveckého způsobu, špatně rozložené síly, překotný začátek aj.

Komparaci výsledků PedF UK s výsledky jiných fakult většinou bránila rozdílnost ve volbě sledovaných znaků a metodologických přístupů. Výsledky uvedeného šetření jsou ve shodě s výsledky Dlouhý et al. (2014), kteří vyhodnotili vývoj výkonnosti uchazečů o studijní obory TV a TVS v atletických disciplínách 1 500 m muži a 800 m ženy v rámci přijímacích zkoušek na PedF UK v letech 1991 – 2012. Výsledky prokázaly, že zjištěné časy mají sice mírně sestupnou tendenci, ale nebylo prokázáno, že by tento trend byl statisticky významný.

Význam opakovaného monitorování populace je velmi aktuální vzhledem k měnícím se podmínkám plaveckého vzdělávání na základních školách. Vzhledem ke vzrůstající oblíbenosti plaveckých aktivit

u veřejnosti je třeba dodat, že na uvedené skutečnosti mají zásluhu především nabízené moderní aktivity typu aquafitness, že bazény jsou dodatečně vybavovány atrakcemi a mění se na aquacentra. Uvedené aktivity můžeme hodnotit pozitivně, neboť jistě přitahují veřejnost do bazénů, otázkou zůstává, zda zároveň nevytlačují klasické plavání. Dodnes není samozřejmostí ve veřejných bazénech vyhradit místo pro kondiční plavce a plavecká výuka jako povinná součást TV je již také minulostí.

Závěr

Bylo zjištěno, že výkonnost a úroveň plavání celkem všech uchazečů o studium na PedF UK v průběhu let 1990 – 2010 mělo mírně klesající tendenci. Ale protože se ženy v podstatě nezhorsily, nebyl dopad ve výkonnosti celkově nijak dramatický. Pro dlouhodobý výzkum a možnosti porovnávání je velmi důležité pokračovat v monitorování plavecké úrovně a používat testy, jejichž charakter a volba byly vědecky podloženy a v průběhu let ověřovány. Je možné, že nám věda a výzkum časem nabídne jiné a objektivnější možnosti testování, ale i přesto by bylo vhodné pro srovnání čas od času provést testování výsledků z let minulých prostřednictvím tradiční disciplíny 100 m plavání. K tomu je třeba připomenout, že při organizaci výše sledovaného plaveckého testu by měl být každý účastník seznámen s požadavky na provedení 100 m trati, volbu plaveckého způsobu, možnosti způsobu startu, obrátky i dohmatu v cíli. Je nutné i nadále důsledněji dodržovat a kontrolovat vzájemný časový odstup pořadí sportovních disciplín v rámci organizace přijímacích zkoušek z TV.

Literatura

- Bebčáková, V. (1993). Prijímacie skúšky z telesnej výchovy na vysokej škole – prvý krok k jej úspešnému absolvovaniu. *Tělesná Výchova a Sport Mládeže*, 75(4), 7-11.
- Benčuriková, Ľ. (2006). *Úroveň plaveckej schopnosti školskej populácie na Slovensku*. Bratislava: ICM Agency.
- Blahuš, P., & Měkota, K. (1983). *Motorické testy v tělesné výchově*. Praha: SPN.
- Dlouhý, M., Kašpar, L., Svobodová, I., & Sebera, M. (2014). In L. Flemr, J. Němec, & O. Novotný (Eds.), *Pohybové aktivity ve vědě a praxi. Konferenční sborník u příležitosti 60. výročí založení FTVS UK v Praze 19.-21.6.2013. Vývoj sportovní výkonnosti uchazečů o studijní obory TV a TVS v atletické disciplíně běh 1500 m muži a 800 m ženy při přijímacích zkouškách na Pedf UK v letech 1991 - 2012* (119-128).
- Frömel, K. (2001). Tělesná výchova a sport v systému vzdělávání a výchovy v počátku tisíciletí. *Česká kinantropologie*, 5(4), 39-48.
- Hendl, J. (2004). *Přehled statistických metod zpracování dat*. Praha: Portál.
- Hochová, J. (1998). In I. Čechovská (Ed.), *Problematika plavání a plaveckých sportů. Sborník ze semináře pořádaného Katedrou plaveckých sportů FTVS UK 26.-27.3.1998. Význam kojenického plavání* (45-47).
- Chebeň, D. (2001). In Z. Macejková, & Ľ. Benčuriková (Eds.), *Teoretické a didaktické problémy plávania a plaveckých športov: Zborník referátov prednesených na VII. Vedeckom seminári s medzinárodnou účasťou 6.-8.10.2000. Analýza kvality plaveckého spôsobu a výkonnosti uchádzačov o štúdium telesnej výchovy na Pedagogickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre* (22-23).
- Chrzanowská, B. (2015). *Plavecká výkonnost uchazečů o studium tělesné výchovy na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze v letech 1990 – 2010*. (Rigorózní práce). Praha: UK FTVS.
- Karger, J. (2001). Sport a společnost. *Česká kinantropologie*, 5(1), 33-38.
- Kazíková, S., Čechovská, I. (2001). In I. Čechovská (Ed.), *Problematika plavání a plaveckých sportů: Sborník ze semináře pořádaného Katedrou plaveckých sportů FTVS UK. Plavecká úroveň vysokoškolské populace* (53-55).
- Kolář, V., Měkota, K., & Šorm, G., (1989). In B. Hodaň (Ed.), *Tělesná kultura. Sborník kateder tělesné výchovy a tělovýchovného lékařství: 21. Pohybová výkonnost a tělesný rozvoj studujících 1. ročníků vysokých škol v ČSSR 1986* (5-63).
- Macejková, Y. (1994). *Analýza plaveckej výkonnosti uchádzačov o štúdium na FTVŠ UK. Acta Facultatis Educationis Physicae Universitatis Comenianae, Publ. XXXIV* (43-49).
- Měkota, K. et al. (1998). Nová koncepce talentové přijímací zkoušky na studia TV. *Česká kinantropologie*, 2(1), (1-20).

- Motyčka, J. (1998). In I. Čechovská (Ed.), *Problematika plavání a plaveckých sportů. Sborník ze semináře pořádaného Katedrou plaveckých sportů FTVS UK dne 26.-27.3.1998. Specifika výuky plaveckých sportů studujících tělesnou výchovu na fakultách* (20-22).
- Sůvová, J. (1998). In I. Čechovská (Ed.), *Problematika plavání a plaveckých sportů. Sborník ze semináře pořádaného Katedrou plaveckých sportů FTVS UK dne 26.-27.3.1998. Management plavecké školy, organizace plavecké výuky* (43-44).
- Šorm, G. (1989). In B. Hodaň (Ed.), *Tělesná kultura. Sborník kateder tělesné výchovy a tělovýchovného lékařství Univerzity Palackého v Olomouci. Plavecká výkonnost studujících I. ročníků vysokých škol v ČSSR v roce 1986* (119-133).
- Tomešová, B. (2006). *Plavecká úroveň uchazečů o studium na FTVS UK*. (Diplomová práce). Praha: UK FTVS.
- Valachovič, J. (1997). In T. Perič. & P. Tilinger (Eds.), *Sborník Národní konference Tělesná výchova a sport na přelomu století 28.11.-1.12.1996. Motorická výkonnost absolventů středních škol přijatých na ZČU Plzeň v letech 1972-1996* (156).
- Veisová, M., Krajčovič, J. (2003). In *Sborník příspěvků mezinárodního semináře Pedagogické kinantropologie 18.4.2002. Monitorovanie plaveckej výkonnosti študentov I. ročníka odboru TV na PF UKF v Nitre v rokoch 1999-2001* (75-78).

PhDr. Babeta Chrzanowska
Fakulta tělesné výchovy a sportu
José Martího 31
162 52 Praha 6 – Veleslavín
chrzanowska@ftvs.cuni.cz